

Monika Ślupieńska*

**REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA
ŁÓDZKIEGO NA LATA 2007–2013 W RELACJACH
METROPOLIA – REGION W WARUNKACH
KRYZYSU GOSPODARCZEGO**

1. WPROWADZENIE

Z danych statystycznych instytucji międzynarodowych wynika, że Polska jest jedynym krajem europejskim, który odnotował wzrost gospodarczy w 2009 r. Od początku 2008 r. PKB Unii Europejskiej systematycznie się obniżał, podczas gdy w Polsce spadek PKB (bardzo niewielki, o 0,1% r/r) wystąpił tylko w IV kwartale. 2008 r. W 2009 r. Polska jako jedyny kraj UE-27 osiągnęła dodatni wynik gospodarczy (1,7% – dane Eurostatu), choć kluczowe wskaźniki ekonomiczne gospodarczo-społeczne w 2009 r. rozkładały się w sposób zróżnicowany w poszczególnych regionach Polski.

Jednym z kilku kluczowych czynników stabilizujących sytuację gospodarczą i zapobiegających recesji w Polsce – obok relatywnie małej otwartości gospodarki, dużego i stosunkowo stabilnego rynku wewnętrznego, umiarkowanego długu publicznego oraz stosunkowo niewielkiego poziomu zadłużenia przedsiębiorstw – był m.in. napływ funduszy unijnych, który pozwalał na zwiększenie skali finansowanych z ich pomocą inwestycji publicznych i prywatnych. W różnych regionach wdrażanie funduszy strukturalnych przebiega w sposób zróżnicowany, co zależy zarówno od stopnia dostosowania wsparcia alokowanego do poszczególnych regionów do oczekiwań grup odbiorców, jak i aktywności podmiotów, do których wsparcie jest adresowane oraz – co bardzo istotne – wewnętrznej zdolności instytucjonalnej do obsługi funduszy.

Przedmiotem artykułu jest ocena stopnia wdrażania funduszy strukturalnych w polskich regionach w warunkach spadku dynamiki wzrostu gospodarczego, ze szczególnym uwzględnieniem województwa łódzkiego, dla którego implementacja Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2007–2013 przedstawiona została w relacjach metropolia-region.

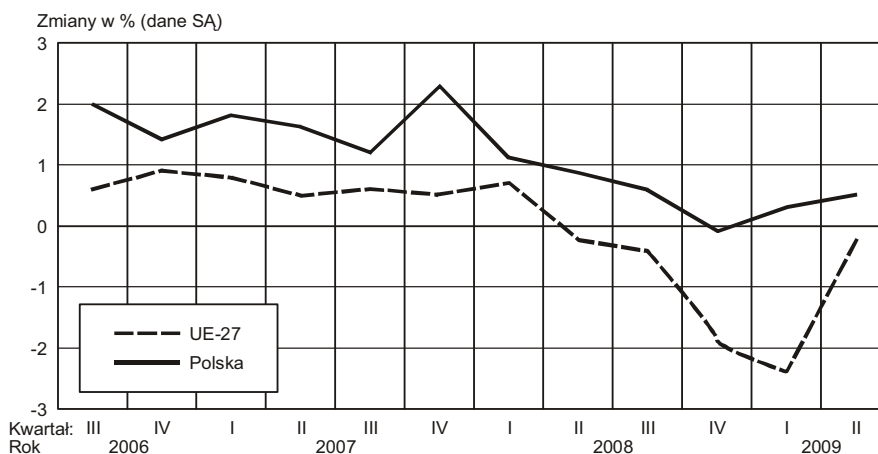
* Dr, adiunkt w Katedrze Gospodarki Regionalnej i Środowiska UŁ.

2. ZMIANY W WYNIKACH GOSPODARCZYCH POLSKI NA TLE UNII EUROPEJSKIEJ I WYBRANYCH GOSPODAREK ŚWIATOWYCH W 2009 ROKU

W UE-27 w 2008 i 2009 r. następował spadek PKB, przy czym niekorzystne tendencje pogłębiały się do pierwszego kwartału 2009 r. Odnotowany w drugim kwartale 2009 r. spadek PKB był znacznie mniejszy, co było głównie zasługą Niemiec i Francji. W obu krajach – po trwającej cztery kwartały recesji – odnotowano wzrost gospodarczy rzędu 0,3% w porównaniu z kwartałem poprzednim. Fakt ten został powszechnie uznany za pierwszy symptom wskazujący na przełamanie kryzysu i początek fazy ożywienia gospodarczego (*Sytuacja społeczno-gospodarcza kraju...* 2009).

Także w Polsce na sytuację gospodarczą w 2009 r. duży wpływ wywierał światowy kryzys finansowy, w tym recesja w krajach Unii Europejskiej. Recesja w gospodarce światowej, dotkliwie odczuwalna w Unii Europejskiej, również negatywnie wpływała na procesy gospodarcze i społeczne w naszym kraju. Spowolnienie dotknęło w zasadzie wszystkie ważniejsze obszary życia gospodarczego, chociaż w zróżnicowanym stopniu. W większości działów gospodarki odnotowano zwolnienie tempa wzrostu produkcji, a na rynku pracy obserwowane było zmniejszanie się liczby miejsc pracy oraz wzrost liczby osób poszukujących pracy.

Jednak na tle krajów Wspólnoty Polska uzyskiwała w latach kryzysu (2008–2009) wzrost poziomu PKB we wszystkich kwartałach (z wyjątkiem czwartego kwartału 2008 r., w którym nastąpił nieznaczny spadek o 0,1%) (rys. 1).

Rys. 1. Zmiany PKB w UE-27 i w Polsce w porównaniu z kwartałem poprzednim

Źródło: Eurostat (dane z 02 IX 2009 r.), GUS (dane z 28 VIII 2009 r.),

za: *Sytuacja społeczno-gospodarcza kraju...* (2009)

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego¹ w czwartym kwartale 2009 r. PKB wyrównany sezonowo (w cenach stałych przy roku odniesienia 2000) wzrósł realnie o 1,2% w porównaniu z poprzednim kwartałem i był wyższy niż przed rokiem o 2,8%. PKB niewyrównany sezonowo (w cenach stałych średniorocznych roku poprzedniego) wzrósł realnie o 3,1% w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego. Głównym czynnikiem wzrostu PKB był popyt zagraniczny (eksport netto), którego wpływ na tempo wzrostu gospodarczego wyniósł 2,2%.

Zgodnie z ocenami instytucji międzynarodowych – w tym Komisji Europejskiej – w 2009 r. Polska była jedynym krajem członkowskim Wspólnot, który odnotował wzrost PKB w stosunku do roku poprzedniego (tab. 1).

3. FUNDUSZE STRUKTURALNE W POLSCE W 2009 ROKU

W ocenie ekspertów Ministerstwa Rozwoju Regionalnego głównymi czynnikami, które wpłynęły stabilizująco na sytuację gospodarczą w Polsce były:

- stosunkowo mała otwartość gospodarki (niski udział obrotów handlu zagranicznego w PKB, co skutkowało relatywnie małym uzależnieniem polskiej gospodarki od eksportu),
- duży i w miarę stabilny rynek wewnętrzny, częściowo amortyzujący wpływ obniżającego się popytu zewnętrznego,
- umiarkowany – na tle innych krajów – poziom długu publicznego i kredytów zaciąganych przez przedsiębiorstwa i gospodarstwa domowe,
- osłabienie złotego, zwiększające opłacalność eksportu i konkurencyjność polskich towarów na rynku wewnętrznym,
- napływ funduszy unijnych pozwalający na zwiększenie skali finansowanych za ich pomocą inwestycji publicznych i prywatnych (*Sytuacja społeczno-gospodarcza kraju...* 2009).

Napływ środków z funduszy strukturalnych stanowił jeden z istotnych czynników łagodzących skutki globalnego kryzysu gospodarczego w Polsce, którego przebieg w naszym kraju był łagodniejszy niż w innych państwach europejskich. Łączna wartość środków finansowych zaangażowanych w realizację Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia w okresie 2007–2013 wynosi 85,6 mld euro, z czego 67,3 mld euro pochodzi z budżetu Wspólnot, co w wartościach globalnych sytuuje Polskę w roli głównego beneficjenta wsparcia wspólnotowego.

---

¹ GUS, http://www.stat.gov.pl/gus/5840_1338_PLK_HTML.htm (04. 05.2010).

Tabela 1

Stopa wzrostu PKB w krajach europejskich w porównaniu
z analogicznym okresem roku poprzedniego

Kraj/Region	2009 r.	Kraj	2009 r.
UE (27)	-4,2	Polska	1,7
UE (25)	-4,1	Portugalia	-2,7
UE (15)	-4,2	Rumunia	-7,1
Strefa euro (16 państw)	-4,1	Słowenia	-7,8
Luksemburg	-3,4	Słowacja	-4,7
Belgia	-3	Finlandia	-7,8
Bułgaria	-5	Szwecja	-5,2
Czechy	-4,2	Wielka Brytania	-4,9
Dania	-4,9	Holandia	-4,0
Niemcy	-5	Austria	-3,6
Estonia	-14,1	Malta	-1,9
Irlandia	-7,5	Inne:	
Grecja	-2	Chorwacja	-5,8
Hiszpania	-3,6	Macedonia	-0,7
Francja	-2,2	Turcja	-4,7
Włochy	-5	Islandia	-6,5
Cypr	-1,7	Japonia	-5,2
Łotwa	-18	Norwegia	-1,5
Litwa	-14,8	Szwajcaria	-1,5
Węgry	-6,3	Stany Zjednoczone	-2,4

Źródło: Eurostat (08.05.2010):

<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&plugin=1&language=en&pcode=tsieb020>,

Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, odpowiedzialne za wdrażanie funduszy strukturalnych w Polsce, w celu przeciwdziałania skutkom spowolnienia gospodarczego przygotowało pakiet antykryzysowy zawierający m.in. zapisy umożliwiające intensyfikację wydatkowania funduszy strukturalnych (wśród nich zapis, zgodnie z którym skala możliwego wsparcia dla wszystkich typów beneficjentów (publicznych i prywatnych) została zwiększona do poziomu 100% finansowania projektu) (*Poland. Strategic report 2009... 2010*).

Dzięki wprowadzeniu rozwiązań ułatwiających absorpcję funduszy alokowa-

nych do wszystkich programów operacyjnych, w 2009 r. udało się uzyskać znaczący wzrost stopnia wdrażania funduszy strukturalnych w Polsce (tab. 2).

Tabela 2

Zmiany w poziomie wdrażania funduszy strukturalnych w Polsce
w latach 2008 i 2009

Wyszczególnienie	Stan na 28.12. 2008 r.	Stan na 27.12.2009 r.	Wzrost
Liczba złożonych wniosków od początku okresu 2007–2013	38,7 tys.	100,5 tys.	+ 61,8 tys.
Liczba podpisanych umów od początku okresu 2007–2013	6 189	25 786	+ 19 597
Kwota dofinansowania z UE według wniosków złożonych od początku okresu 2007–2013	8,1 mld PLN	68,1 mld PLN	+ 60 mld PLN
Odsetek alokacji na okres 2007–2013 od początku okresu programowania	3,3%	24,9%	+ 21,6 p.p.
Wartość wydatków UE beneficjentów uznanych za kwalifikowane według złożonych wniosków o płatność	866,6 mln PLN	15,3 mld PLN	+ 14,434 mld PLN

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Rozwoju Regionalnego.

Według danych wygenerowanych z Krajowego Systemu Informatycznego od początku uruchomienia programów do 28 grudnia 2008 r. złożono 38,7 tys. wniosków (poprawnych pod względem formalnym). W tym samym okresie podpisano z beneficjentami 6189 umów o dofinansowanie na kwotę dofinansowania w części UE 8,1 mld PLN, co stanowi 3,3% alokacji na lata 2007–2013. Wartość wydatków beneficjentów uznanych za kwalifikowalne wynikająca ze złożonych wniosków o płatność wyniosła 1048,5 mln PLN, a w części dofinansowania UE 866,6 mln PLN. Według tych samych źródeł prezentujących dane na koniec 2009 r., od początku okresu programowania 2007–2013 złożono 100,5 tys. wniosków (co stanowi wzrost o 61,8 tys.). Do tego czasu podpisano z beneficjentami 25 786 umów o dofinansowanie (wzrost o 19 597), na kwotę dofinansowania w części UE 68,1 mld PLN (wzrost o 60 mld PLN), co stanowi 24,9% alokacji na lata 2007–2013. Z kolei wartość wydatków beneficjentów uznanych za kwalifikowalne w części dofinansowania UE według złożonych wniosków o płatność wyniosła 15,3 mld PLN, co stanowi wzrost w stosunku do relewantnego okresu 2008 r. o niemal 14,5 mld PLN.

4. IMPLEMENTACJA REGIONALNEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO NA LATA 2007–2013 NA TLE POLSKICH REGIONÓW

Zgodnie z danymi opublikowanymi przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego w końcu ubiegłego roku dynamika wdrażania funduszy strukturalnych w regionach była zróżnicowana (*Stan wdrażania programów...* 2009; tab. 3). Najwięcej umów o dofinansowanie projektu – w ujęciu regionalnym – podpisali beneficjenci w województwie małopolskim – 563, co stanowiło ok. 13% ogółu podpisanych umów i były to głównie umowy podpisane w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego (RPO) województwa małopolskiego – ok. 10% wszystkich podpisanych umów. Kolejnymi województwami znajdującymi się w czołówce pod względem liczby podpisanych umów były województwa: warmińsko-mazurskie, dolnośląskie, lubelskie po ok. 9% ogółu, w większości były to umowy podpisane w ramach RPO.

Tabela 3

Liczba i struktura podpisanych umów o dofinansowanie projektu w województwach według programów operacyjnych

Liczba i struktura podpisanych umów					
Program	Ogółem	PO IG	PO IŚ	PO RPW	16 RPO
liczba					
Razem	4232	933	79	34	3186
Dolnośląskie	373	92	6	0	275
Kujawsko-pomorskie	264	45	6	0	213
Lubelskie	370	19	7	19	325
Lubuskie	160	10	4	0	146
Łódzkie	189	51	1	0	137
Małopolskie	563	144	7	0	412
Mazowieckie	214	183	3	0	28
Opolskie	202	19	0	0	183
Podkarpackie	146	64	8	4	70
Podlaskie	206	26	5	4	171
Pomorskie	351	64	10	0	277
Śląskie	359	79	7	0	273
Świętokrzyskie	181	14	2	2	163
Warmińsko-mazurskie	373	22	5	5	341
Wielkopolskie	174	73	4	0	97
Zachodniopomorskie	107	28	4	0	75

Liczba i struktura podpisanych umów					
Program	Ogółem	PO IG	PO IŚ	PO RPW	16 RPO
%					
Razem	100	22,0	1,9	0,8	75,3
Dolnośląskie	100	24,7	1,6	0,0	73,7
Kujawsko-pomorskie	100	17,0	2,3	0,0	80,7
Lubelskie	100	5,1	1,9	5,1	87,8
Lubuskie	100	6,3	2,5	0,0	91,3
Łódzkie	100	27,0	0,5	0,0	72,5
Małopolskie	100	25,6	1,2	0,0	73,2
Mazowieckie	100	85,5	1,4	0,0	13,1
Opolskie	100	9,4	0,0	0,0	90,6
Podkarpackie	100	43,8	5,5	2,7	47,9
Podlaskie	100	12,6	2,4	1,9	83,0
Pomorskie	100	18,2	2,8	0,0	78,9
Śląskie	100	22,0	1,9	0,0	76,0
Świętokrzyskie	100	7,7	1,1	1,1	90,1
Warmińsko-mazurskie	100	5,9	1,3	1,3	91,4
Wielkopolskie	100	42,0	2,3	0,0	55,7
Zachodniopomorskie	100	26,2	3,7	0,0	70,1

Źródło: *Stan wdrażania programów...* (2009, s. 25).

Jedynie w województwie mazowieckim przeważały umowy podpisane w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka (PO IG). Najmniej umów o dofinansowanie podpisano w województwie zachodniopomorskim (107), pięciokrotnie mniej niż w znajdującym się na czele klasyfikacji województwie małopolskim, jednak, co istotne, w województwie tym umowy zostały podpisane dla niemal 90% zatwierdzonych wniosków o dofinansowanie. Podpisane umowy w większości województw dotyczyły głównie wsparcia w zakresie badań i rozwoju technologicznego, innowacji i przedsiębiorczości (np. w województwach lubelskim i zachodnio-pomorskim po ok. 80% spośród ogółu podpisanych umów, a w województwach: lubuskim, małopolskim, pomorskim i warmińsko-mazurskim po ok. 70% ogółu podpisanych umów). Kolejnymi obszarami, gdzie podpisano stosunkowo dużo umów, są niemal na równi obszar społeczeństwa informacyjnego oraz inwestycji w infrastrukturę ochrony zdrowia oraz społeczną. W obszarze społeczeństwa informacyjnego dominuje województwo mazowieckie, gdzie podpisano ok. 40% wszystkich umów, głównie z PO IG, a w obszarze inwestycji w infrastrukturę społeczną województwo wielkopolskie – 35% ogółu podpisanych umów. Najmniej umów podpisano w zakresie inwestycji energetycznych – 6, przy czym 3 usytuowane są w województwie

śląskim i 3 w województwie warmińsko-mazurskim. Na koniec czerwca 2009 r., największą wartość umów o dofinansowanie projektów odnotowano w województwach: dolnośląskim i śląskim na kwoty po 3,3 mld zł, co stanowiło po 11% ogólnej wartości podpisanych umów. Nieco niższą wartość zaobserwowano w województwie łódzkim i małopolskim, odpowiednio po 2,3 i 2,6 mld zł. Najniższą wartość umów odnotowano w województwach opolskim i świętokrzyskim – zaledwie na kwoty po 1,2 mld zł.

Analizując dane dotyczące udziału projektów realizowanych w ramach 16 ROP w ogólnej liczbie umów zawartych w ramach wszystkich programów operacyjnych zauważa się, że podstawowym instrumentem dystrybucji wsparcia wspólnotowego stały się programy regionalne. W ramach 16 RPO do końca czerwca 2009 r. podpisano ponad 3 tys. umów², co stanowiło ok. 75% ogółu podpisanych umów. W niektórych województwach (lubuskie, opolskie, świętokrzyskie, warmińsko-mazurskie) umowy zawarte w ramach regionalnych programów operacyjnych stanowiły ponad 90% wszystkich zawartych przez podmioty regionalne umów o dofinansowanie. Oznacza to, że dla podmiotów aplikujących o środki podstawowe znaczenie mają priorytety i działania zdefiniowane na poziomie regionu, jako te, które dają największą praktyczną możliwość skorzystania z dofinansowania.

Województwo łódzkie pod względem stopnia wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego znajdowało się w 2009 r. na jednej z ostatnich pozycji w rankingu polskich regionów (137 podpisanych umów o dofinansowanie – tab. 3). W połowie 2010 r. ta pozycja uległa zmianie. Zgodnie z danymi opublikowanymi przez Urząd Marszałkowski w Łodzi do 13 lipca 2010 r. w ramach RPO WŁ podpisano łącznie 521 umów o dofinansowanie na łączną kwotę 4 186 846 499,87 PLN, z czego 2 398 914 749,44 PLN stanowią środki Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (57,30% kontraktacji) (*Informacja na temat stanu wdrażania...* 2010).

Wykorzystanie środków zaangażowanych w ramach RPO WŁ jest jednak przestrzennie zróżnicowane i jednoznacznie wskazuje na dominację regionu metropolitalnego (aglomeracja łódzka) nad innymi ośrodkami w regionie (tab. 4).

Z danych opublikowanych przez Urząd Marszałkowski w Łodzi wynika, że w ogólnej liczbie 1394 wniosków pozytywnie ocenionych pod względem formalnym, 503 zostały złożone przez podmioty znajdujące się na terenie Łodzi, 196 zaś przez podmioty bezpośrednio sąsiadujące z Łodzią (powiat zgierski i pabianicki). Powiaty miejski łódzki, łódzki wschodni, pabianicki i zgierski

---

² Według danych Ministerstwa Rozwoju Regionalnego publikowanych w kwietniu 2010 r. liczba umów podpisanych w ramach 16 RPO wzrosła do 10,7 tys. o łącznej kwocie dofinansowania ze środków wspólnotowych na poziomie 25,4 mld PLN, co stanowi 39,6% alokacji na lata 2007–2013. Więcej w: *Stan wdrażania regionalnych programów...* (2010).

łącznie „skonsumowały” 37,2% kontraktacji, z czego 25,8% stanowił procent odsetek dla samego miasta Łódź.

Tabela 4

Postęp wdrażania RPO WŁ z podziałem na powiaty – stan w dniu 13.07.2010 r.
(według KSI SIMIK 07-13)

Powiat	Liczba wniosków pozytywnie ocenionych pod względem formalnym	Liczba wniosków zatwierdzonych do dofinansowania	Liczba zawartych umów	Wartość dofinansowania UE dla podpisanych umów	Udział powiatu w kontraktacji (%)
Bełchatowski	61	21	21	68 034 694,06	2,84
Brzeziński	25	14	12	20 271 217,44	0,85
Kutnowski	42	18	18	60 617 288,16	2,53
Łaski	23	9	11	71 884 437,88	3,00
Łęczycki	16	6	7	16 751 718,73	0,70
Łowicki	39	20	19	117 325 920,94	4,89
Łódzki wschodni	74	37	39	67 216 483,37	2,80
Miasto Łódź	429	151	125	618 935 259,21	25,80
Miasto Piotrków Trybunalski	23	11	8	53 000 036,94	2,21
Miasto Skierniewice	16	8	8	32 477 457,13	1,35
Opoczyński	43	21	21	114 074 838,42	4,76
Pabianicki	101	45	38	101 356 758,94	4,23
Pajęczański	22	11	11	44 799 842,55	1,87
Piotrkowski	40	18	17	96 490 313,11	4,02
Poddębicki	32	18	17	149 802 532,96	6,24
Radomszczański	66	19	18	60 936 972,65	2,54
Rawski	21	7	6	70 324 683,10	2,93
Sieradzki	62	26	25	67 808 198,02	2,83
Skierniewicki	21	7	7	35 099 565,05	1,46
Tomaszowski	63	27	24	67 254 018,59	2,80
Wieluński	31	17	17	82 336 652,05	3,43
Wieruszowski	15	7	6	44 479 751,82	1,85
Zduńskowolski	22	9	8	43 543 222,42	1,82
Zgierski	95	39	31	104 656 361,91	4,36
Pozostałe	12	9	7	189 436 524,00	7,90
Razem	1394	575	521	2 398 914 749,45	100,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie *Informacji na temat stanu wdrażania...* (2010).

Przyczyn tego stanu dopatrywać się można w przewagach, jakie dają podmiotom zlokalizowanym w Łodzi i jej bliskim sąsiedztwie korzyści aglomeracji. Bliskość ośrodków władzy, usług doradczych i konsultingowych, bliskość centrów informacji dla beneficjentów ułatwiają beneficjentom nie tylko zainteresowanie się możliwością uzyskania wsparcia, ale stwarzają też większe szanse na uzyskanie dofinansowania.

Dysproporcje w wykorzystywaniu środków wspólnotowych w województwie łódzkim pomiędzy poszczególnymi powiatami powinny stanowić przesłankę dla władz lokalnych do podjęcia działań poprawiających niekorzystny stan rzeczy w niektórych powiatach. Z wniosków wynikających z badania stanu przygotowania instytucji do absorpcji środków w ramach RPO WŁ, przeprowadzonego przez PSDB Grupa WYG w 2009 r. na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego w Łodzi, wynika, że słaba aktywność podmiotów z terenów niektórych powiatów może być spowodowana następującymi czynnikami:

- niskiego poziomu potrzeb potencjalnych beneficjentów,
- niskiej samooceny (przekonaniu, że nie uda się uzyskać dofinansowania),
- braku odpowiedniego wsparcia: finansowego (pokrycia kosztów przygotowania wniosku) i technicznego (wiedzy niezbędnej do złożenia wniosku),
- braku informacji na temat możliwości uzyskania wsparcia (*Raport końcowy. Badanie nr 1... 2010*).

Z racji swoich kompetencji podregiony niewiele mogą zrobić, jeżeli chodzi o wdrażanie RPO WŁ, ponieważ nie mają osobowości prawnej, niezbędnej np. do aplikowania o środki w swoim lub swoich członków imieniu lub pełnienia funkcji instytucjonalnej w systemie wdrażania programu.

Tym bardziej zatem wydaje się celowe dofinansowanie punktów informacyjnych znajdujących się w podregionach odnośnie do posiadanego sprzętu i wyposażenia.

Jak wskazują autorzy raportu z badania przeprowadzonego przez PSDB, dobrym przykładem praktyki funkcjonowania podregionu jest projekt związany z kompleksowym doradztwem dla beneficjentów – organizowany przez Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego. Beneficjenci mogli korzystać z określonej puli godzin – zgłaszając wniosek mogli liczyć na bezpłatne doradztwo w punkcie informacyjnym. Miało to, zdaniem przedstawicieli podregionu, duży wpływ na wynik, jaki podregion centralny uzyskał pod względem liczby złożonych wniosków (pierwsze miejsce) (*Raport końcowy. Badanie nr 1... 2010*).

5. PODSUMOWANIE

W okresie recesji gospodarczej, która dotknęła państwa Wspólnot w latach 2008–2009 (w większości gospodarek europejskich jej skutki będą odczuwane

jeszcze przez kilka lat), środki funduszy strukturalnych stanowiły jeden z istotnych czynników pozwalających polskiej gospodarce na utrzymanie się w stosunkowo dobrej kondycji. Regiony przez kształtowanie zawartości regionalnych programów operacyjnych, samodzielnie decydując o realokacji przypisanych im kwot funduszy strukturalnych na cele (działania) odzwierciedlające własne polityki rozwoju regionalnego, stwarzają podmiotom regionalnym możliwość sięgnięcia po wsparcie dostosowane do ich potrzeb i możliwości. Jak wskazują przytoczone w artykule statystyki, regiony odgrywają kluczową rolę w „transmisji” alokowanego dla Polski wsparcia, natomiast sposób organizacji systemu dystrybucji środków w regionie w sposób istotny wpływa na samą efektywność wdrażania regionalnych programów operacyjnych. W polskich regionach, w tym także w regionie łódzkim stanowiącym przedmiot badania, środki alokowane w ramach programów operacyjnych są głównie konsumowane przez podmioty znajdujące się na obszarach metropolitalnych.

Dlatego też istotne wydaje się podjęcie dalszych badań służących weryfikacji efektywności mechanizmów organizujących dostęp do środków funduszy strukturalnych dla wszystkich podmiotów regionalnych podmiotów regionalnych, niezależnie od ich lokalizacji i stopnia powiązań z centrum regionu. Wnioski wynikające z takich badań posłużyć powinny jako zalecenia dla polityk regionalnych w zakresie doskonalenia systemów redystrybucji środków wspólnotowych, w tym także do budowania regionalnych sieci informacji o możliwościach i zasadach ubiegania się o dofinansowanie ze środków funduszy strukturalnych.

Materiały źródłowe

Eurostat, *Statistics database*:

<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&plugin=1&language=en&pcode=tsieb020>

Główny Urząd Statystyczny, http://www.stat.gov.pl/gus/5840_1338_PLK_HTML.htm
Informacja na temat stanu wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2007-2013, Departament Polityki Regionalnej, Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego:

http://www.rpo.lodzkie.pl/wps/wcm/connect/bd669100436ee552bc3cfd254db148dc/Stan_realizacji_RPO_WL_koniec_czerwca.pdf?MOD=AJPERES (22. 08.2010).

Poland. Strategic Report 2009 National Strategic Reference Framework, 2010, Ministry of Regional Development, Warsaw.

Raport końcowy Badanie nr 1, Ocena stanu przygotowania instytucji regionu łódzkiego do wykorzystania środków z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego, PSDB Grupa WYG na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego (17.06.2010):

http://www.ewaluacja.gov.pl/Wyniki/Documents/1_073.pdf

Stan wdrażania programów operacyjnych realizowanych w latach 2007–2013. Perspektywa regionalna. Zróżnicowania społeczno-gospodarcze w Polsce. Porównanie podziału na 45 i 66 podregionów, 2009, Przegląd Regionalny nr 3, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa.

Stan wdrażania regionalnych programów operacyjnych 2007–2013 na dzień 31.03.2010, 2010, Monitor Regionalny, 7 kwietnia 2010:

http://www.funduszeuropejskie.gov.pl/AnalizyRaportyPodsumowania/poziom/Documents/Stan_wdrazania_RPO_NSS_0410.pdf (07.05.2010).

Sytuacja społeczno-gospodarcza kraju i województw w i półroczu 2009 roku, 2009, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa.

Monika Słupińska

REGIONAL OPERATIONAL PROGRAMME OF THE ŁÓDŹ VOIVODSHIP 2007–2013 IN THE CRISIS PERIOD – THE METROPOLIS-REGION RELATIONS

(Summary)

The statistical data of international institutions indicate that Poland is the only European country enjoying economic growth in 2009. Since the beginning of 2008 the GDP of the EU was systematically falling down, while in Poland the fall of only 0,1% (percentage change on previous year) was observed only in the Q4 of 2008. In 2009 Poland as the only EU Member State reached the positive economic growth (1,7% according to Eurostat data³), although individual Polish regions differed in terms of the key socio-economic indicators for 2009.

One of the key factors stabilizing the economy and preventing recession – alongside relatively limited openness of the economy, large and relatively stable internal market, moderate public debt and moderate level of business sector debt – was among others inflow of EU funding, which enabled increase of the volume of private and public investment co-financed from EU sources. Utilization of funds varies among Polish regions, depending on the degree of compatibility of regional allocations with the expectations of recipients, on the level of activeness of target groups and in particular on the institutional capacities for EU funding operations.

The article discusses the assessment of the level of structural funds utilization by Polish regions in the conditions of lowering dynamics of economic growth, with particular focus on Łódź Voivodship, for which results are presented in relations between metropolis and region.

---

³ Eurostat (08.05.2010):

<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&plugin=1&language=en&pcode=tsieb020>